

UiOs utdanningsportefølje – ansvar, myndighet og helhetlig utvikling

basert på vår faglighet og på samfunnets forventninger

Oppdatert til utdanningskomiteen 23. januar 2023

Innholdet i denne presentasjonen

1. Skisse til ny porteføljeprosess (repetisjon)
2. Videre oppfølging og avklaringer
3. Oppsummering og diskusjon

1. Skisse til ny porteføljeprosess

Grunnlaget for utviklingsarbeidet vårt

1. Signaler i utdannings- og forskningspolitikken:

- nullvekst
- omprioriteringer
- ansvar til institusjonene,
- arbeidslivets behov

2. UiOs Strategi2030:

«Utdanne studenter med kunnskap, evne og vilje til å skape en bedre verden»

3. UiOs utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet

«Mål 2 - Utvikle fremragende utdanningstilbud og utdanningsmiljøer ved alle fakulteter»

4. Circle U. – ambisiøst internasjonalt samarbeid.

Meld. St. 14

(2022–2023)

Melding til Stortinget

Utsyn over kompetansebehovet i Norge

Meld. St. 5

(2022–2023)

Melding til Stortinget

Langtidsplan for forskning og høyere
utdanning 2023–2032

Universitetet i Oslo
Pb 1072 Blindern
0316 Oslo

Deres ref

Vår ref
22/4193

Dato
20. desember 2022

Tildelingsbrev 2023 til Universitetet i Oslo

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2023, jf. Innst. 12 S (2022–2023) og Prop. 1 S (2022–2023), sender Kunnskapsdepartementet (KD) med dette tildelingsbrev til Universitetet i Oslo (UiO). Tildelingsbrevet er KDs årlige styringsdokument. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger blir formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av 2023.

Tildelingsbrevet og eventuelle supplerende tildelingsbrev skal publiseres på virksomhetens nettsider så snart de er mottatt, jf. [Bestemmelser om økonomistyring i staten](#), pkt. 2.3.2.

Tildelingsbrevet for 2023 består av følgende deler:

1	Regjeringens prioriteringer og forventninger	2
2	Mål	4
3	Tildeling 2023	8
4	Andre forutsetninger og krav	10

Dagens praksis

I dag må fakulteter som ønsker å etablere nye utdanningstilbud kort gjøre rede for:

➤ Faglig og strategisk begrunnelse for forslaget:

- kvalitet og komparative fortrinn
- behov for kompetanse i arbeidslivet
- målgruppe og rekrutteringspotensiale

➤ Fakultetene må også gjøre rede for ressursituasjonen, bl.a. studenttall, studie-plasser, økonomiske og personalmessige ressurser og konsekvenser mm.

Hva er problemet med dagens porteføljeprosess?

- Dagens prosess reflekterer en situasjon kjennetegnet av stor grad av stabilitet og inkrementelle endringer i utdanningsporteføljen, eksempelvis justeringer innen samme fagområde. Styret og universitetsledelsen kommer veldig sent inn i prosessen.
- I den grad det skjer større endringer i utdanningsporteføljen, er det vanligvis en konsekvens av tilførte ressurser (f.eks. nye studieplasser fra KD). Hederlige unntak: honours-programmet og bachelorprogrammet i filosofi, politikk og økonomi.
- Dagens prosess gir ikke tilstrekkelig rom for å diskutere større (disruptive/banebrytende) endringer, for eksempel studietilbud som berører flere enheter, omprioriteringer på tvers av enheter, opp- og nedbygginger av fagområder mm.
- Det er behov for en prosess som legger til rette for koordinering både vertikalt og horisontalt ved UiO, og som åpner for reorienteringer som er faglig nødvendige og forventet av samfunnet.

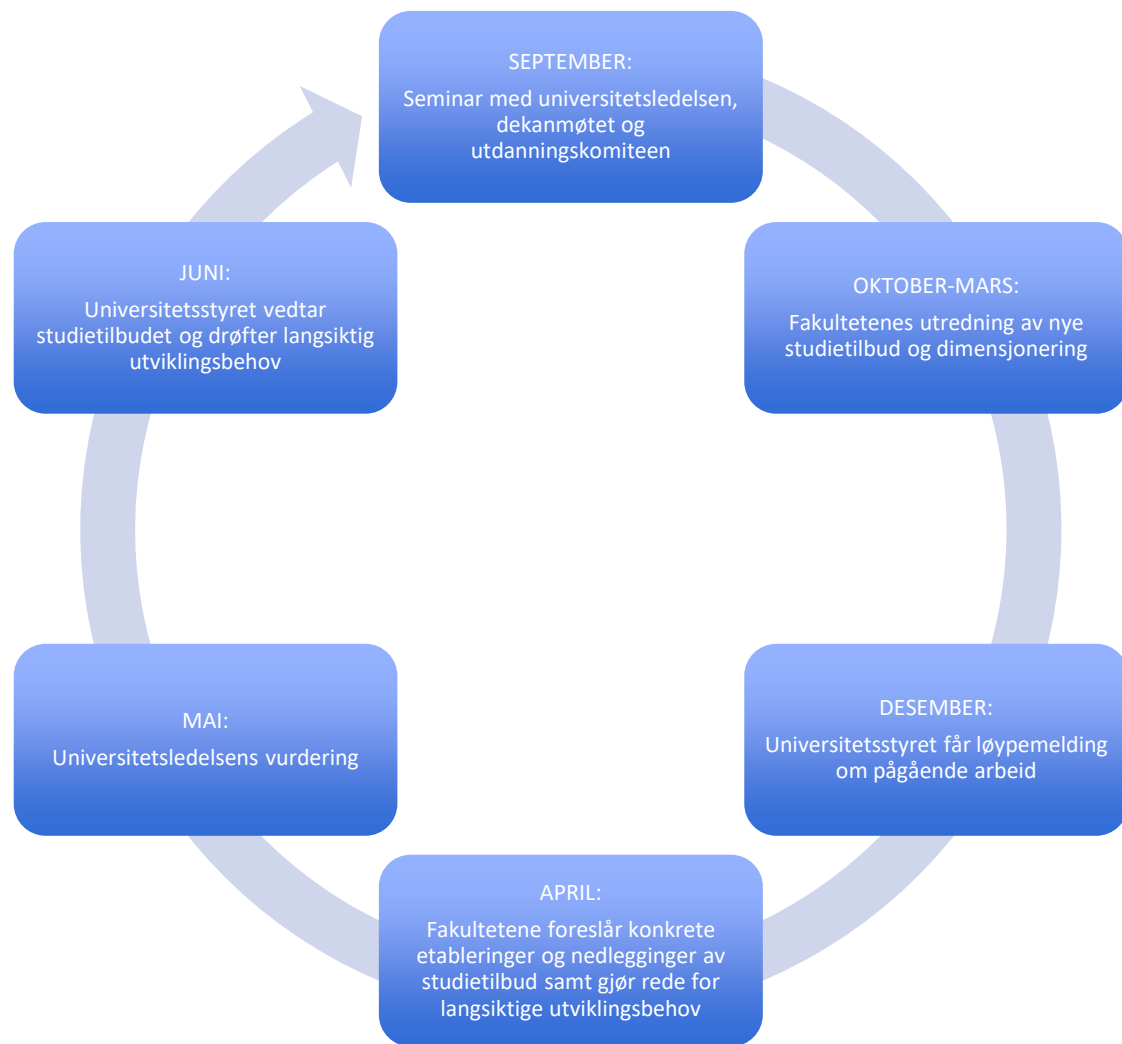
Skisse til ny porteføljeprosess

- Ambisjonen med forslaget er å ta et mer aktivt, dialogisk og helhetlig grep om styringen av UiOs utdanningsportefølje som tar hensyn til UiOs strategiske mål, faglig utvikling, vurderinger av samfunnets kompetansebehov og myndighetenes signaler, søkergrunnlag og studentenes gjennomføring.
- Forslaget gir en ramme for å diskutere strategiske, faglige og politiske spørsmål som er relevante for utviklingen og dimensjoneringen av utdanningsporteføljen.
- Utviklingen av studietilbud er vanligvis en langsiktig prosess, men UiO må også snu seg raskt når det trengs.
- Forslaget legger opp til en syklisk prosess der ulike styringsnivåer ved UiO har en reell påvirkningsmulighet samtidig som det gis rom og tid for faglig utviklingsprosesser.
- NB! Ny fordelingsmodell vil påvirke prosessen.

Organ	Tidspunkt	Formål
Seminar med universitetsledelsen, dekanmøtet og utdanningskomiteen	September	<p>Universitetsledelsen og fakultetene drøfter langsiktige utviklingsbehov i utdanningsporteføljen (faglig og politisk), behov og muligheter for samarbeid på tvers mm.</p> <p>Kunnskapsgrunnlag: føringer fra universitetsstyret, politiske føringer, fakultetenes innmeldinger, vurderinger av dimensjonering og kapasitet, indikatordata mm.</p>
Fakultetenes utredning av nye studietilbud og dimensjonering samt bilaterale samtaler	Oktober-mars	<p>Fakultetene utreder og gjør langsiktige vurderinger i tråd med felles identifiserte behov og egne prosesser. Parallelle diskusjoner og avklaringer på tvers av fakultetene, drøftinger i utdanningskomiteen mm.</p> <p>Bilaterale samtaler med universitetsledelsen fungerer som verktøy for å identifisere problemer, drøfte mulige løsninger, avklare støttebehov mm.</p>
Universitetsstyret	Desember	Løypemelding til universitetsstyret om pågående arbeid (diskusjonssak).
Fakultetenes innmelding om studietilbud og dimensjonering	April	Fakultetene foreslår konkrete etableringer og nedlegginger av studietilbud samt gjør rede for langsiktige utviklingsbehov (faglig og politisk).
Universitetsledelsens vurdering	Mai	<p>Universitetsledelsen gjør en helhetlig vurdering av innmeldingene, herunder langsiktige utviklingsbehov (faglig og politisk) og potensiale for samarbeid mellom fakultetene. Drøftinger i dekanmøtet, i utdanningskomiteen og med enkeltfakulteter ved behov.</p> <p>Universitetsledelsen forbereder fremlegg til universitetsstyret.</p>
Universitetsstyret	Juni	På grunnlag av universitetsledelsens fremlegg skal universitetsstyret drøfte og vedta utdanningstilbudet for det kommende året samt drøfte langsiktige utviklingsbehov (faglig og politisk).

Skisse til årshjul

- Seminaret i september blir en viktig arena for å samrå seg på tvers og legge grunnlag for fakultetenes utredninger.
- Fakultetene har hovedansvaret for utredning, og universitetsledelsen deltar gjennom formell og uformell dialog.
- Vi beholder april som tidspunkt for fakultetenes hovedinnmelding av skriftlige innspill om studietilbudet.
- Skissen understreker universitetsledelsens rom til og ansvar for å gjøre helhetlige vurderinger.
- Styret blir involvert både i desember (diskusjonssak) og juni (vedtakssak).

2. Videre oppfølging og avklaringer

Forberedelser til det årlige septemberseminaret

- Utgangspunkt: hele porteføljen kan ikke være oppe til diskusjon hver gang, vi trenger gode forberedelser for å identifisere og prioritere problemstillinger som trenger felles diskusjon.

- Grunnlag:
  - Sammenstillinger av data/analyser.
  - Utdanningskomiteens diskusjoner i mars.
  - Fakultetenes innmeldinger i april.
  - Universitetsstyrets diskusjon og vedtak i juni.
  - Universitetsledelsens vurderinger av data/analyser og problemstillinger.

Utdanningskomiteens rolle

Dagens årshjul

- Dagens årshjul viser de store oppgavene for komiteen i løpet av året: porteføljearbeid, kvalitetsarbeid og arbeid med digitalisering av utdanningene. Andre saker behandles løpende.
- Det er allerede i dag et tett samspill mellom innhenting av data, vurdering av kvalitet og videreutvikling av utdanningstilbudene.
- Komiteen har hatt to seminarer per år, hvorav ett også med de administrative studielederne. Fungerer godt for å gå i dybden på utvalgte tema.

Hvordan kan årshjulet justeres?

- Dagens UK-seminar i oktober bør vike for septemberseminaret. Erstattes av ordinært møte.
- Komiteens vårseminar kan brukes til å forberede både senere UK-møter og septemberseminaret:
  - Vurdere studentresultater og -data.
  - Vurdere koblinger til kvalitetsarbeidet.
  - Identifisere felles problemstillinger.
  - Bringe fram saker til felles diskusjon.
- Komiteen bør håndtere saker om kvalitetsarbeidet som før, dvs. vurdere innretningen på kvalitets-systemet og prioriteringer i kvalitetsarbeidet.
- Vurdere om forskningskomiteen skal ha en rolle som forberedende diskusjonsarena i ph.d.-saker. Jf. forskningskomiteens nye årshjul med årlig seminar i mars om forskerutdanning.

Utdanningskomiteen – forslag til justert årshjul

Vår (mars-mai)

- Utdanningskomiteseminar om utvikling av utdanningsporteføljen samt studentresultater og –data. Forberedelse til junimøtet om kvalitetsarbeid og til septemberseminaret.
- Årsrapportering tiltak innen IT i utdanning.

Vinter (desember-februar)

- Studentresultater og –data.
- Arbeidslivsrelevans – fellesmøte med RSA.

Sommer (juni-august)

- Kvalitetssystem (vurdering og innretning).
- Prioriteringer i kvalitetsarbeidet.

Høst (september-november)

- Studiedekanene (ev. hele utdanningskomiteen) deltar på septemberseminaret om utvikling av utdanningsporteføljen.
- Prioriteringer i arbeidet med digitalisering av utdanning.

Arbeid med indikatorer

- Utdanningskomiteen har diskutert mulige indikatorer for vurdering av utdanningsporteføljen, jf. forslaget i oversikten til høyre.
- Kvantitative indikatorer kan vises fram i Tableau, mens kvalitative indikatorer må vurderes særskilt.
- Målet er at indikatorene inngår i et kunnskapsgrunnlag som bidrar til å bringe saker til diskusjon, faglig og strategisk. Ikke bare en regneøvelse.
- Hva tenker vi nå?

Forslag - programfokus:

- ❖ Kvantitative indikatorer:
  - ✓ Antall førstevalgssøkere per plass
  - ✓ Utnyttelse av opptaksrammene (oppfyllingsgrad)
  - ✓ Studiepoeng per student (heltidsekv.) per år
  - ✓ Gjennomføringsandel
  - ✓ Ressursbruk (vitensk. årsverk?) per student
- ❖ Kvalitative indikatorer:
  - ✓ Forskningsmessig basis / komparative fortrinn
  - ✓ Evalueringresultater (programevalueringer, kandidatundersøkelser, Studiebarometer mm.)

Forslag til innmelding/rapportering fra fakultetene

- Verktøyene som står til rådighet er dialogmøter og bilaterale samtaler, den årlige porteføljeinnmeldingen, virksomhetsrapporteringen og oversikter over kvantitative data.
- Det er trolig nødvendig med noe kortfattet rapportering fra fakultetene til UiO-nivået. Men: behovet for rapportering må vurderes nøye.
- Forslag til innmeldings-/rapporteringspunkter for fakultetene:

Tertialrapportering i januar	<ul style="list-style-type: none"> • Kort redegjørelse for arbeidet med KDs utviklingsavtale (som før). • Kort redegjørelse om ev. forslag til endringer i kvalitetssystemet (nytt).
Porteføljeinnmelding i april	<ul style="list-style-type: none"> • Forslag om etableringer og nedlegginger av studietilbud (som før). • Kort redegjørelse for langsiktige utviklingsbehov (nytt).
Bilaterale samtaler	<ul style="list-style-type: none"> • Kortfattet oppsummering av «kvalitetstilstanden» på fakultetet (nytt) • Vurderinger og diskusjon om resultater og utviklingsbehov (som før).

Forholdet til finansieringssystemet

- Det innføres ny nasjonal finansieringsmodell fra 2025. Modellen innføres budsjettneøytralt. KD gjør endringer både i finansieringskategoriene og i indikatorene for resultatutteling.
  - Indikatorene for studiepoeng og doktorgradskandidater videreføres, i tillegg innføres ny indikator for fullføring av gradsutdanninger på normert tid. Det nye systemet belønner altså høy aktivitet.
  - Systemet blir mer grovmasket, dvs. vanskeligere å skille mellom studier med ulike kostnader. Antall resultatbaserte finansieringskategorier reduseres til tre og satsene for nye studieplasser til to.
-
- UiO må ta stilling til hvordan vi dimensjonerer utdanningskapasiteten fremover. Dette henger tett sammen med arbeidet med å revidere den interne fordelingsmodellen.
  - Problemstilling: Reelle prioriteringer og omprioriteringer krever en omforent og godt forankret mekanisme for å regne på konsekvensene ved flytting av utdanningstilbud.

3. Oppsummering og diskusjon

Oppsummering

- Vi foreslår et justert årshjul for utdanningskomiteen, slik at den kobles tydelig på arbeidet. Rådet for samarbeid med arbeidslivet (RSA) kan involveres via utdanningskomiteen.
- Vi foreslår at forskningskomiteen holdes utenfor dette arbeidet, blant annet fordi utviklingen av forskerutdanningene følges opp i andre prosesser.
- Vi må forklare sammenhengen mellom porteføljeprosessen og kvalitetsarbeidet, særlig for å legge til rette for at utviklingsarbeidet er kunnskapsbasert.
- Vi må utrede videre konsekvensene for virksomhetsstyringen, særlig spørsmålene om indikatorer, hvilke data vi følger med på osv.
- Vi må ha med oss porteføljearbeidet i utredningen av ny intern fordelingsmodell, særlig spørsmålet om hvordan vi legger til rette for (om)prioritering på tvers av enheter osv.
- **Veien videre:** sak til universitetsstyret om ny porteføljeprosess.

Til diskusjon

- Har utdanningskomiteen innspill til de foreslåtte endringene av årshjulet?
- Har utdanningskomiteen innspill til de foreslåtte innmelding-/rapporteringspunktene?
- Har utdanningskomiteen andre innspill som vi bør ta med oss videre?